

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

8

Na weer een slapeloze nacht ben ik ergens in de loop van de ochtend nog in slaap gevallen met hevige nachtmerries tot gevolg en een geradbraakt gevoel bij het ontwaken, waar ik van bij moest komen. Het is daardoor toch al bijna middag. Ik heb bijna alle make-up die ik bezit nodig om me een beetje toonbaar te maken. Ik leg een goede basis met een mooie foundation, en na mijn dure concealer zie ik er meteen frisser uit. Blush, eyeliner, wenkbrauwpotlood en lippenstift maken het af.

‘Wat doe je?’ vraagt Barry, die gapend de keuken in loopt met vlak achter zich zijn zus.

Op zondag draag ik meestal geen make-up, het is een dag zonder afspraken op kantoor, een rustdag voor de huid. Ik moet minder voorspelbaar worden, zodat het niet opvalt wanneer ik iets verander.

‘Ik heb een afspraak,’ zeg ik.

‘Een afspraak?’ loeien ze in koor.

‘Toch niet met een leuke man?’ vraagt Evelien zorgelijk.

Ik schud mijn hoofd, ik denk niet dat je mijn broer een leuke man kunt noemen, dus ik lieg niet.

Ook al zijn ze zestien en zeventien en zijn mijn ex en ik alweer bijna een jaar uit elkaar, de kinderen dromen nog steeds van een hereniging, een happy end, waarvan ik ze al zo vaak uitgelegd heb dat het er niet in zit. Dat volwassenen niet voor niets zulke ingrijpende keuzes maken. Tegen beter weten in dromen ze van gezamenlijke vakanties, van een wedstrijdje pan-

nenkoeken eten in dat pannenkoekenhuis in de duinen, van het zingen op het grote bed op alle verjaardagen. Kinderen blijven kinderen, ook al willen ze soms volwassen zijn. Volwassenen waren ook ooit kinderen.

‘Toen ik vanmorgen in de spiegel keek, vond ik mezelf er niet uitzien,’ zeg ik naar waarheid.

Barry zet voorzichtig de eieren in de eierkoker. Het is zo’n apparaat waar je eigenlijk niets aan hebt, maar dat je toch gebruikt, zeker als je hem in huis hebt. Al maak ik de laatste maanden tosti’s in de pan, met ruim roomboter en niet meer in het burgerlijke apparaat waar ze als uitgedroogde crackers uitkomen.

‘Stel,’ zeg ik, ‘stel dat ik een afspraak heb met iemand in de torenkamer en dat die afspraak een beetje vervelend verloopt, dat ik me bijvoorbeeld een beetje bedreigd voel, stel gewoon hè, en ik wil dat jullie de politie bellen. Wat zouden we dan voor codewoord kunnen verzinnen? Iets wat onschuldig en logisch klinkt om te zeggen of te appen.’

Barry en Evelien kijken me verrast aan. Gedachtenexperimenten zijn geen dagelijkse kost voor ze.

‘Politie?’ vraagt Barry en hij rilt.

‘Heb je een afspraak met een engerd, mam?’ roept Evelien gealarmeerd. ‘Gewoon niet gaan.’

‘Lieverds,’ zeg ik, ‘niet meteen op hol slaan. Ik vraag me alleen af of we een goed codewoord voor zo’n situatie kunnen verzinnen. Gewoon een spelletje.’

‘Jij bent de expert in verhalen,’ plaagt Barry, ‘dus zeg jij het maar.’

Ik hoef niet na te denken.

‘De auto is stuk,’ opper ik.

‘We hebben geen auto!’ roepen ze meteen in koor.

‘Daarom,’ zeg ik, ‘als ik dat zeg, dan moeten jullie dus hulp zoeken.’

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

‘Mam,’ zegt Evelien, ‘ik weet niet waarom je dat zegt, maar wil je alsjeblieft vandaag die afspraak afzeggen? Dit slaat helemaal nergens op! Daar denk je toch niet over na, wat je als codewoord zegt als je in nood bent? Dat je zoiets wilt afspreken met je kinderen? Jakkas!’

‘Oké,’ zeg ik.

‘Ja.’ Ze kijkt me blij aan, probeert aan kleine dingen in mijn gezicht af te lezen of ik het meen, omdat ze niet verwachtte dat ik ja zou zeggen.

‘Ik ga niet,’ zeg ik. Meteen valt er een enorme last van me af. Alsof ik sinds gistermiddag tweehonderd kilo door een storm moest tillen.

‘Zullen we dan wat leuks gaan doen?’ vraagt Barry, maar meteen laat hij zijn hoofd hangen. Hij denkt waarschijnlijk dat hij niets leuks heeft verdiend. Hij heeft zich misdragen, de politie is erbij geweest.

‘Goed,’ zeg ik. ‘Wat dachten jullie van eerst de duinen in en dan pannenkoeken eten?’

Ze springen nog net geen gat in de lucht.

Ik bel een taxi en we gaan. Langzaam verruilt de drukte van de stad zich voor de stilte van de duinen. We wandelen een uur over de zandpaden, ruiken in de verte de zilte lucht van de zee. Het duingras houdt het zand vast, overal liggen hoopjes zand tegen het gras aan gevlijd. Ik adem diep in en laat mijn schouders zo veel mogelijk zakken.

Ontspan, hij zal het wel begrijpen. Dat het te snel gaat, dat het te veel is, dat het niet kan, niet moet, dat het veel beter is om het niet te doen, deze ontmoeting, dit weerzien. Er is geen toekomst voor ons twee.

Dat denk ik ook als we in het pannenkoekenrestaurant achter de dampende borden zitten. Maar nu gaat het over mijn ex

en mij. Barry en Evelien waren net nog vrolijk in de duinen, ze renden, gilden, pakten elkaar vast, kietelden, maar hier op deze vertrouwde plek voelen ze dat iemand er niet bij is. Het grootste pannenkoekenmonster van ons allemaal. Hier wordt het voelbaar, dat we leven in een andere realiteit, een zonder hem.

Barry en Evelien doen wel een wedstrijd, net als anders, ik doe hors concours mee, want ze weten al dat ik verlies. Maar het echte plezier is weg. Bedrukt proppen ze de van stroop druipende stukken in hun mond en doen steeds harder hun best om het net zo leuk te laten zijn als anders.

De klok slaat twee uur en ik denk aan een andere stad, aan een plek aan de Amstel, waar een persoon die ik ooit heel goed kende mijn trap op klimt en voor hij boven is al weet dat ik er niet ben. Dat ik niet de moed vond om er te zijn.

En ik weet dat hij niet opgeeft. Misschien staat hij er morgen of overmorgen weer. Maar als deze ontmoeting plaats gaat vinden dan is er geen weg meer terug. Voor geen van beiden.

Als mijn telefoon om vijf over gaat en Evelien vraagt of ik niet opneem, buig ik me over mijn bord, steek een groot stuk pannenkoek in mijn mond en zeg bij uitzondering (altijd opvoeden, altijd pedagogisch handelen) met mijn mond vol: 'We zijn toch gezellig samen weg.'

Ik slis expres en het heeft het gewenste effect, ze lachen.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

9

Theo wil geen platte, nare dingen meer denken. Niet aan vroeger, niet aan die ene keer, niet aan wraak nemen denken, niet aan hoe wraak te nemen, niet aan die hele vreselijke dag. Niet aan wat hij deed, wat hij voelde, wat zij deed, hoe het daarna was. Hij weet dat als je in je hoofd een bepaald pad vaker loopt, dat het dan ingesleten raakt, dat het moeilijker wordt ernaast te denken. Het is makkelijker geworden het betreden pad op te gaan, het is begaanbaar, de snelweg.

Hij weet nog dat ze in de auto zaten. Naar oma. De moeder van hun vader. Hun moeder ging niet mee, ze bleef liever thuis, dan kon ze een extra aflevering kijken van haar soap, of voor zich uit staren of in ieder geval doen waar ze zin in had. Hun vader was allang gewend dat ze niet meeging dus hij laadde hen in, reed de oprijlaan af en gaf gas op de snelweg.

Na twintig minuten, ongeveer halverwege de route, draaide hij zich naar hen om. Hij lachte. Theo keek naar Jasmine en Jasmine keek naar Theo, moesten ze teruglachen? Was het een echte lach? Of was het een lach waar ze iets achter moesten zoeken, was zijn lach niet iets waar ze altijd iets achter moesten zoeken?

Als ze niet lachten werd hij kwaad, omdat ze niet lachten, omdat ze sacherijnige kinderen waren, maar als ze wel lachten, kon hij zomaar vragen: 'Waarom lachen jullie? Denken jullie dat er iets te lachen valt?'

Ze trokken alle twee hun mondhoeken op en hoopten dat ze goed in het midden bleven.

Vader stopte de auto op een parkeerplaats. Hij ging tanken en toen hij terugkwam had hij een reep mee, hij gaf die aan Theo.

Nooit eerder had Theo een reep gekregen, zomaar. Moest hij hem delen met zijn zus of ook met zijn vader? Was de reep voor hem alleen? Was het een test? Waarvoor kreeg hij de reep?

‘Dankuwel,’ stamelde hij.

Zijn vader lachte weer, hij leek jonger.

‘Die reep mogen jullie delen.’

Hij begon te vertellen dat oma vast wilde weten hoe het met ze ging. Wat zouden ze dan zeggen?

Voorzichtig brak Theo de reep in twee delen, het ene deel was kleiner van het andere. Hij hield het grote stuk in zijn hand en aarzelde. Moest hij zelf het goede voorbeeld geven? Zijn zus zou het zeker opmerken en er iets van zeggen.

‘Goed,’ zeiden ze in koor.

‘Dat is een mooi antwoord,’ zei zijn vader.

Maar het zou erg leuk zijn als ze ook iets leuks konden vertellen over hun leven. Bijvoorbeeld dat ze op zondag altijd pudding aten. Dat mama altijd pudding kookte, elke week een andere pudding, elke week een andere smaak. Griesmeel-, bitterkoekjes- of amandelpudding, en dat ze die warm opaten met z’n vieren aan tafel. Iedere week weer.

Hij dacht aan hun zondagen, aan het eten op zondag en aan de smaak van warme pudding, het water liep hem in de mond.

‘Kunnen jullie dat onthouden en vertellen?’ vroeg hij.

Ze knikten overtuigend.

‘Griesmeel-, bitterkoekjes- of amandelpudding,’ zei Theo ijverig en zijn vader knikte verheugd en zei: ‘Neem jij dat grote stuk chocola maar.’

Dit is veruit zijn beste herinnering.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

Theo wil dood. Hij wil al zo lang dood. Geen gedachten meer hebben, maar pauze, voor altijd vrij van zijn kop. Dat stemmetje, of dat leger aan stemmen, dat tegen hem zegt dat wat hij deed geen vergissing was, maar een bewuste keuze en dat als het geen vergissing was, hij een misdadiger is, om precies te zijn een moordenaar, dat hij er mee weg is gekomen door het gedrag van zijn moeder en zijn zus, maar dat zijn hoofd hem alle dagen, alle uren en minuten en seconden wil helpen herinneren dat hij een laffe moord heeft gepleegd. Op iemand die dat niet verdiende, niet zag aankomen, weerloos was op dat moment, misschien ten einde raad.

Als het pad van schuld, naar moord, naar straf is afgelegd in het hoofd, vaak genoeg is afgelegd zoals bij hem, dan is dat de uitkomst. De straf is het geweten, de onomkeerbaarheid van alles suddert, kookt in, koekt vast aan het feit dat er geen openlijke boetedoening is gedaan.

Theo heeft Jasmine nodig om het af te maken, af te ronden. ‘Deze keer laat ik je niet weggaan,’ zegt hij en drukt het kussen met haar beeltenis tegen zich aan.

Hij hoort dat hij lacht als een waanzinnige. Misschien is hij dat inmiddels geworden. Is hij al zover heen.

Een tijdje zocht hij zijn heil bij grote denkers, hij had even baat bij de onverstoorbaarheid van de stoïcijnen, bij Seneca, Nietzsche en het existentialisme van Sartre. De hel dat zijn de anderen. Maar hij is het zelf.

Hij probeerde het van zich af te schrijven, maar het lukte niet. Wel lukte het om hun toneelstuk af te schrijven, dat stuk waar ze de ideeën samen voor ontwikkelden maar nooit uitwerkten. Het gevoel, zijn gevoel veranderde er niet door. De manier waarop hij dacht over zichzelf en zijn daden.